

pet i retsplejelovens § 732. Advokatbeskikkelse vil dog næppe være relevant med hensyn til juridiske personer, som kontrolleres af tiltalte alene.

Justitsministeriet finder ikke, at den foreslåede regel giver anledning til retsikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Det er i øvrigt fast antaget i den statsretlige litteratur, at konfiskation med pønalt (strafmæssigt) formål ikke kan anses for ekspropriation omfattet af grundlovens § 73, jf. Henrik Zahle: Dansk Forfatningsret (1989), bind 3, s. 139, med henvisninger.

For så vidt angår forholdet til menneskerettighedskonventionen, kan det oplyses, at de engelske regler om udvidet adgang til konfiskation i narkotikasager har været forelagt Menneskerettighedsdomstolen i sagen *Welch v. The United Kingdom* (serie A, nr. 307-A), refereret i EU-ret & Menneskeret 1996, s. 108.

I sagen blev England dømt for at have givet bestemmelserne tilbagevirkende kraft i strid med menneskerettighedskonventionens artikel 7, stk. 1, idet reglerne blev sat i kraft den 12. januar 1987 med virkning for lovovertrædelser, for hvilke retsfulgning blev påbegyndt efter denne dato. Klageren blev idømt konfiskation efter disse regler på grundlag af en lovovertrædelse begået i 1986.

Menneskerettighedsdomstolen siger imidlertid udtrykkeligt i sin dom af 9. februar 1995, at den ikke rejser tvivl om konfiskationsreglernes indhold, jf. præmis 36:

»The Court would stress, however, that this conclusion [at der forelå en krænkelse af artikel 7, stk. 1], concerns only the retrospective application of the relevant legislation and does not call into question in any respect the powers of confiscation conferred on the courts as a weapon in the fight against the scourge of drug trafficking.«

Da de engelske regler er betydeligt mere vidtgående end den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 76 a, jf. ovenfor under pkt. 6.3.5., kan den foreslåede bestemmelse efter denne nylige og meget klare udtalelse fra Menneskerettighedsdomstolen efter Justitsministeriets opfattelse ikke anses for at stride mod f.eks. uskyldsformodningsreglen i artikel 6, stk. 2, eller bestemmelsen om beskyttelsen af ejendomsretten i første tillægsprotokol, artikel 1.

7. Øget brug af hurtig indenretlig afhøring af vidner

7.1. Gældende ret

Ifølge retsplejelovens § 747, stk. 1, 2. pkt., kan der efter anmodning holdes et retsmøde inden domsforhandlingen, når det er påkrævet for at sikre bevis, som ellers må befrygtes at ville gå tabt, eller som

ikke uden væsentlig ulempe eller forsinkelse vil kunne føres umiddelbart for den dømmende ret, eller når det må antages at være af betydning for efterforskningen eller af hensyn til en offentlig interesse.

Bestemmelsen har fået sin nuværende formulering ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 på grundlag af Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 622/1971 om efterforskning i straffesager m.v. Om § 747 henvises særligt til betænkningen s. 13 og 43-44.

§ 747, stk. 1, 2. pkt., indebærer en fravigelse af det almindelige bevisumiddelbarhedsprincip, hvorefter beviser føres umiddelbart for den dømmende ret, og dette sker under domsforhandlingen.

Bestemmelsen kan anvendes, hvis der er risiko for, at det vil være faktisk umuligt at opnå en vidneforklaring senere under domsforhandlingen, f.eks. fordi et vidne ligger for døden. Bestemmelsen kan imidlertid også anvendes, hvor vidnet nok vil kunne afhøres senere, men hvor der er mulighed for, at den pågældende ikke vil være i stand til – eller ønske – at afgive en troværdig forklaring, f.eks. ved afhøring af vidner, der kan tænkes at blive udsat for trusler.

Der skal så vidt muligt beskikkes en forsvarer for sigtede, når der foretages en indenretlig afhøring af et vidne under efterforskningen, jf. retsplejelovens § 731, stk. 1, litra b. Forsvareren skal have lejlighed til at overvære afhøringen, medmindre retsmødet ikke kan udsættes, indtil forsvareren kan komme til stede, jf. retsplejelovens § 748, stk. 2. Den afgivne forklaring nedskrives i retsbogen.

Udgangspunktet er, at vidnet skal afhøres på ny under domsforhandlingen. Under domsforhandlingen kan forklaringen imidlertid i visse tilfælde dokumenteres (dvs. oplæses), jf. retsplejelovens § 877, stk. 2, nr. 3. Det gælder f.eks., når vidnet nægter at afgive forklaring på ny, eller når vidnets forklaring under domsforhandlingen afviger fra den tidligere forklaring. Den tidligere forklaring kan i sidstnævnte tilfælde foreholdes for vidnet.

7.2. Forslaget i handlingsplanen

Det foreslås i handlingsplanen, at rigsadvokaten meddeler anklagemyndigheden, at adgangen til indenretlig afhøring under efterforskningen (såkaldt anteciperet bevisførelse) i videst muligt omfang bør søges udnyttet i sager om organiseret kriminalitet, når det er hensigtsmæssigt for at sikre vidners forklaring.

Der peges således i handlingsplanen på, at det i sager om organiseret kriminalitet kan være af stor betydning på et tidligt tidspunkt at opnå og sikre et vidnes forklaring. På denne måde modvirkes det, at vidnet senere f.eks. på grund af vold, trusler eller